

[Startside](#) > [Uddannelse, Retlige Netværk Og Agenturer](#) > [Netherlands](#)

Indholdet er leveret af
Nederlandene

Grunduddannelse af dommere og anklagere i Den Europæiske Union

Nederlandene

Dommere

Generel beskrivelse

Grunduddannelsen for dommere er obligatorisk for enhver, der ønsker at blive dommer. Efter udvælgelseskomitéens godkendelse af de dommerfuldmægtige besøger deltagerne i grunduddannelsesprogrammet for retsvæsenets aktører den domstol, hvor de skal arbejde. Her vil programmets varighed blive fastlagt i samråd med SSR.

Programmets varighed bliver fastlagt i samråd med SSR (mindst et år og tre måneder og højst fire år afhængigt af videnniveau og erfaring), og der vil blive valgt arbejdssteder for dommerfuldmægtigens første fuldmægtigperiode. Når en dommerfuldmægtig har afsluttet uddannelsen, vil vedkommende blive udnævnt til "universel" dommer, hvilket betyder, at vedkommende kan arbejde i en hvilken som helst afdeling ved domstolen (civilret, forvaltningsret, strafferet, familieret osv.).

Domstolene står i samarbejde med SSR for de dommerfuldmægtiges uddannelse. Hovedparten af uddannelsen foregår på arbejdsstedet. Her vejledes de dommerfuldmægtige af praktiske undervisere, som giver vejledning og feedback. Desuden vil der en dag om ugen under tilsyn af en central underviser hos SSR blive lagt vægt på læringsprocessen og på de kurser, som dommerfuldmægtigen deltager i. [Lovgrundlaget](#) er at finde på rådet for retsvæsenets websted.

Hver tredje måned startes der en ny gruppe af dommerfuldmægtige op. Der deltager højst 130 dommerfuldmægtige i programmet om året. I 2021 kunne 83 dommerfuldmægtige afslutte deres uddannelse. Ved udgangen af 2021 var 248 dommerfuldmægtige under uddannelse.

Adgang til grunduddannelsen

Kandidater til uddannelsesprogrammet skal have en kandidatgrad i jura og have gennemført et særligt kursusforløb som forberedelse til arbejdet med retssager eller retsvæsenet. De skal desuden have mindst to års relevant juridisk erfaring uden for retsvæsenet. Den nationale kommission for udvælgelse af dommere (LSR) står i samarbejde med domstolene for udvælgelsen af kandidater. Udvælgelsesproceduren består af seks etaper.

Den første etape omfatter en udvælgelse på baggrund af ansøgningen. For hver ledig stilling udvælger rettens administrator eller retsformanden og en LSR-medarbejder fem ansøgninger. Til denne proces bliver der brugt et pointsystem. Efterfølgende gennemfører evalueringsvirksomheden LTP en analytisk prøve. Denne prøve omfatter færdigheder i verbalt ræsonnement, kritisk tænkning og abstrakt tænkning. Disse prøver, som er blevet vurderet af det nederlandske udvalg for prøver og test (COTAN) eller en lignende institution, afgør, om en kandidat klarer sig over gennemsnittet med hensyn til analytiske færdigheder, og om de påviseligt agerer uden kulturelle fordomme. De analytiske prøver omfatter færdigheder i verbalt ræsonnement, kritisk tænkning og abstrakt tænkning.

Når kandidaterne har bestået de analytiske prøver, indkalder domstolene dem til en samtale. Domstolene får

derefter tilsendt ansøgningsskemaet og to referencer for hver af kandidaterne. Domstolene indkalder ansøgerne til en samtale, som finder sted på forud planlagte møder med deltagelse af den lokale udvælgelseskomité og bestyrelsen. Efter samtalen kan højst tre kandidater pr. ledig stilling fortsætte proceduren og gå videre i evalueringsprocessen. På evalueringscentret vil en psykologuddannet på universitetsniveau have en struktureret samtale med kandidaten, og kandidaten vil blive testet med personlighedsspørgeskemaer (herunder en dilemmaprøve), diskussionssimulering og rollespil. Ved prøven vurderes det, om kandidaten har de kompetencer, der kræves som dommer, eller om vedkommende har potentiale til at udvikle dem i løbet af uddannelsesforløbet.

Kandidaterne vil efterfølgende blive indbudt til de afsluttende samtaler. Disse samtaler gennemføres af den nationale udvælgelseskomité. Kandidaterne har tre afsluttende samtaler med forskellige interviewere om tre emner. Derefter drøftes resultaterne af disse samtaler af alle interviewerne. Udvalget instrueres i samtaleteknikker og fortolkning af evalueringsrapporten. Efter de afsluttende samtaler vil de godkendte kandidater blive præsenteret for domstolene. Domstolene afgør, hvilken kandidat (eller hvilke kandidater) de ønsker at udpege, og oplyser LSR herom. De øvrige domstole får forelagt listen over resterende "godkendte kandidater" (hvis det er muligt).

Grunduddannelsens format og indhold

I den indledende fase indgår dommerfuldmægtigen i et fuldmægtighold i den pågældende jurisdiktion, hvor dommerfuldmægtigen finder sin egen retning og udvikler egne kompetencer, der går ud over, hvad der specifikt gælder arbejdsstederne for fuldmægtigperioden. Ved afslutningen af den indledende fase udfylder dommerfuldmægtigen en selvevaluering og en personlig læringsplan.

Herefter følger programmets hovedfase (på mindst et år og højst tre år og ni måneder). Hovedfasen skal foregå på to eller tre arbejdssteder inden for den pågældende domstol, afhængigt af programmets varighed og den personlige læringsplan. Der er i den forbindelse mulighed for at skifte mellem domstole og appelinstanter. De praktiske undervisere fører tilsyn med denne del. Desuden vil der en dag om ugen under tilsyn af en central underviser blive lagt vægt på læringsprocessen, porteføljen og læringsplanen samt på forskningsprojekter og de kompetencer, der går ud over, hvad der specifikt gælder for arbejdsstederne for fuldmægtigperioden. De praktiske og centrale underviseres tilsyn fokuserer udelukkende på lærings- og ikke på evalueringsdelen. Dommerfuldmægtigen skal endvidere gennemføre følgende praktikophold: inden for samfund, europæiske/internationale anliggender, domstole/appelinstanter og et kort/udvidet praktikophold ved anklagemyndigheden, hvis arbejdsstedet for fuldmægtigperioden er af strafferetlig karakter. Hver tredje måned vurderer og ajourfører den centrale underviser, den praktiske underviser og dommerfuldmægtigen den personlige læringsplan. Efter afslutning af fuldmægtigperioden på de enkelte arbejdssteder vil der blive foretaget en overflytningsevaluering sammen med dommerfuldmægtigen, den centrale underviser og den praktiske underviser.

Et internationalt praktikophold er obligatorisk for dommerfuldmægtige. Længden på praktikopholdet varierer, idet der er mulighed for ophold lige fra AIAKOS' EJTN-program til et praktikophold på et år i Strasbourg ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Desuden er kurset "Den europæiske dommer" en del af programmet for dommerfuldmægtige. Under fuldmægtigperioden på arbejdsstederne vil dommerfuldmægtigene deltage i kurser, der vedrører europæisk ret, f.eks. europæisk civil- eller forvaltningsret.

Afslutning af grunduddannelsen og kvalifikationsprocessen

Evalueringsprocessen inden for rammerne af det nye grunduddannelsesprogram for dommere/retsvæsenets aktører er baseret på, at dommerfuldmægtigene selv er ansvarlige for deres eget program, og at læringsmiljøet er stimulerende, og på uddannelsesinput fra domstolene selv og den centrale underviseres tilsyn. Kandidaterne vil blive evalueret af en eksaminatorkomité på grundlag af en samtale og en portefølje, som fuldmægtigene selv er ansvarlige for at samle. En del af porteføljen består af en række obligatoriske beviser, mens en anden del kan bestå af elementer efter kandidatens eget valg. For at skabe et stimulerende læringsmiljø skal uddannelsesprogrammet gennemføres i et sikkert miljø og inden for en evalueringskontekst, hvor dommerfuldmægtigen kan udvikle sig og udbygge sine talenter. Dette sikres så vidt muligt ved at holde undervisningen og vurderingen så adskilt som muligt og sikre en gennemsigtig og objektiv evaluering. Underviseren kan således fuldt ud fokusere på arbejdet med at vejlede og udvikle dommerfuldmægtigen.

Den praktiske underviser og den centrale underviser kommer med input til evalueringen: De skal hver tredje

måned udfylde en række feedback- og evalueringsformularer til brug i porteføljen og godkende porteføljens indhold. For at sikre et gennemsigtigt og objektivt evalueringssystem bygger det på klare evalueringskriterier, en klar procedure og en så konsekvent pålidelighed blandt bedømmerne som muligt. For at sikre dette skal bedømmerne deltage i uddannelse og vejledes af en specialiseret ekspert fra SSR. Dette højner endvidere evalueringskvaliteten. Desuden sikrer programstrukturen også, at kandidaterne ikke vurderes mere, end hvad der er befordrende for en evaluering ud fra et juridisk perspektiv. Det her beskrevne system — som kombinerer faste evalueringstidspunkter og supplerende evalueringer efter anmodning — imødekommer dette formål. Evalueringssystemet er således kendetegnet ved en fleksibilitet med fokus på fuldmægtigene, hvor det er muligt, og støtter også didaktiske innovationer inden for kompetenceudvikling.

Den første foreløbige evaluering finder sted ved afslutningen af programmets første 12 måneder — dvs. efter ni måneders uddannelseserfaring på et arbejdssted (efter den indledende tremåneders fase). Fokus ved denne evaluering er på spørgsmålet om, hvorvidt dommerfuldmægtigen grundlæggende besidder de kompetencer, der kræves som dommer, og om fuldmægtigen har gennemgået en tilstrækkelig udvikling. Hvis den enkelte program varer tre år eller mere, vil der blive gennemført en anden foreløbig evaluering cirka halvvejs inde i den resterende programtid. Om nødvendigt kan eksaminatorkomiteén beslutte at anbefale en efterfølgende yderligere evaluering, som ikke er angivet i den personlige læringsplan, som domstolsrådet har fået forelagt. I alle tilfælde afsluttes programmet med en endelig evaluering med henblik på at undersøge, om dommerfuldmægtigen vil kunne arbejde uafhængigt som ny dommer. Her evalueres det, om dommerfuldmægtigen opfylder alle de endelige kvalifikationsmål. Ovennævnte system sikrer, at kandidaterne ikke evalueres mere end nødvendigt, hvilket støtter anvendelsen af evalueringsprocessen som et retligt instrument. Herved sikres en uddannelse, der vedvarende er adskilt fra selve evalueringsdelen. Dette bidrager endvidere positivt til det stimulerende læringsmiljø, den ønskede grad af fleksibilitet og programmets tiltrækningskraft.

Programmet indbefatter ikke prøver af rent juridisk karakter. Dette skyldes, at sådanne prøver ikke stemmer overens med den grundlæggende antagelse, at dommerfuldmægtige selv er ansvarlige for deres egen uddannelse, og at besiddelse af tilstrækkelig juridisk viden naturligvis er en væsentlig del heraf. Programmet er opbygget ud fra den antagelse, at fuldmægtige i programmet har den nødvendige juridiske viden — eller vil erhverve den, når de tiltræder den enkelte fuldmægtigperiode. Den evaluerede opnåelse af de endelige kvalifikationsmål omfatter også juridisk viden, som skal påvises i forbindelse med det udførte praktiske arbejde. Det bør derfor understreges, at dommerfuldmægtige skal sikre, at deres grad af juridisk viden ikke er en faktor, der hindrer deres fremskridt i programmet som helhed.

Anklagere

Generel beskrivelse

Grunduddannelsen for anklagere er obligatorisk for enhver, der ønsker at blive offentlig anklager. Efter udvælgelseskomitéens godkendelse af fuldmægtigene ved anklagemyndigheden besøger deltagerne i grunduddannelsesprogrammet for retsvæsenets aktører den domstol, hvor de skal arbejde.

Programmets varighed bliver fastlagt i samråd med SSR (mindst et år og seks måneder og højst fire år afhængigt af videnniveau og erfaring), og der vil blive valgt arbejdssteder for den første fuldmægtigperiode for fuldmægtigene ved anklagemyndigheden. Når en fuldmægtig ved anklagemyndigheden har afsluttet uddannelsen, vil vedkommende blive udnævnt til offentlig anklager.

Distrikterne står i samarbejde med SSR for fuldmægtigenes uddannelse. Hovedparten af uddannelsen foregår på arbejdsstedet. Her vejledes fuldmægtigene ved anklagemyndigheden af praktiske undervisere, som giver vejledning og feedback. Desuden vil der en dag om ugen under tilsyn af en central underviser hos SSR blive lagt vægt på læringsprocessen og på de kurser, som fuldmægtigene ved anklagemyndigheden deltager i.

To gange om året startes der en ny gruppe af fuldmægtige ved anklagemyndigheden op. To grupper starter i oktober og to grupper i april. Der deltager højst 48- 54 fuldmægtige i programmet om året. I 2021 kunne 34 fuldmægtige afslutte deres uddannelse. Ved udgangen af 2021 var 117 fuldmægtige under uddannelse.

Adgang til grunduddannelsen

Kandidater til uddannelsesprogrammet skal naturligvis have en kandidatgrad i jura og have gennemført et særligt kursusforløb som forberedelse til arbejdet med retssager eller retsvæsenet. De skal desuden have mindst to års relevant juridisk erfaring uden for retsvæsenet. Udvælgelsen af kandidater foregår i første omgang på lokalt plan (distrikterne), hvorefter et nationalt udvalg udvælger nogle få personer. Kandidaterne bliver efterfølgende genstand for en evaluering. Det lokale distrikt udvælger til sidst de bedst egnede kandidater.

Den første etape omfatter således en udvælgelse på baggrund af ansøgningen. Efterfølgende gennemfører evalueringsvirksomheden LTP en analytisk prøve. Denne prøve omfatter færdigheder i verbalt ræsonnement, kritisk tænkning og abstrakt tænkning. Disse prøver, som er blevet vurderet af det nederlandske udvalg for prøver og test (COTAN) eller en lignende institution, afgør, om en kandidat klarer sig over gennemsnittet med hensyn til analytiske færdigheder, og om de påviseligt agerer uden kulturelle fordomme. De analytiske prøver omfatter færdigheder i verbalt ræsonnement, kritisk tænkning og abstrakt tænkning.

Når kandidaterne har bestået de analytiske prøver, indkalder distrikterne dem til en samtale. Distrikterne får derefter tilsendt ansøgningsskemaet og to referencer for hver af kandidaterne. På evalueringscentret vil en psykologuddannet på universitetsniveau have en struktureret samtale med kandidaten, og kandidaten vil blive testet med personlighedsspørgeskemaer (herunder en dilemmaprøve), diskussionssimulering og rollespil. Ved prøven vurderes det, om kandidaten har de kompetencer, der kræves som anklager, eller om vedkommende har potentiale til at udvikle dem i løbet af uddannelsesforløbet.

Kandidaterne vil efterfølgende blive indbudt til de afsluttende samtaler. Disse samtaler gennemføres af den nationale udvælgelseskomité. Derefter drøftes resultaterne af disse samtaler af alle interviewerne. Udvalget instrueres i samtaleteknikker og fortolkning af evalueringsrapporten. Efter de afsluttende samtaler vil de godkendte kandidater blive præsenteret for distrikterne. Distrikterne afgør, hvilken kandidat (eller hvilke kandidater) de ønsker at udpege. De øvrige distrikter får forelagt listen over resterende "godkendte kandidater" (hvis det er muligt).

Grunduddannelsens format og indhold

I introduktionsperioden indgår fuldmægtigen ved anklagemyndigheden i et fuldmægtighold i det pågældende distrikt, hvor fuldmægtigen finder sin egen retning og udvikler egne kompetencer, der går ud over, hvad der specifikt gælder arbejdsstederne for fuldmægtigperioden. Ved afslutningen af den indledende fase er fuldmægtigen ved anklagemyndigheden genstand for en kompetenceevaluering til opnåelse af et duelighedsbevis. De grundlæggende færdigheder og den grundlæggende viden skal have været vist ved en simuleringsret, inden vedkommende kan give møde i retten som anklager. Består fuldmægtigen ikke, er der ét yderligere forsøg. Består han/hun ikke, er vedkommende nødsaget til at udtræde af programmet.

Herefter følger programmets hovedfase (på mindst 15 måneder og højst 45 måneder). Hovedfasen skal foregå på flere arbejdssteder, afhængigt af programmets varighed og den personlige læringsplan. Der vil hos anklagemyndigheden skulle behandles enkle sager, og fuldmægtigen skal i en periode arbejde som juridisk assistent, som stedfortrædende advokat, som anklager og arbejde med alvorlige sager og som dommer. Derudover er der mulighed for et eksternt praktikophold. Efter afslutning af fuldmægtigperioden de enkelte arbejdssteder vil der blive foretaget en overflytningsevaluering sammen med fuldmægtigen ved anklagemyndigheden, den centrale underviser og administratoren på arbejdsstedet.

De praktiske undervisere fører tilsyn med denne del. Desuden vil der en dag om ugen under tilsyn af en central underviser blive lagt vægt på læringsprocessen, porteføljen og læringsplanen samt på forskningsprojekter og de kompetencer, der går ud over, hvad der specifikt gælder for arbejdsstederne for fuldmægtigperioden. De praktiske og centrale underviseres tilsyn fokuserer udelukkende på lærings- og ikke på evalueringsdelen.

Et internationalt praktikophold er en mulighed for fuldmægtige ved anklagemyndigheden. Længden på praktikopholdet varierer alt efter AIAKOS' EJTN-program.

Afslutning af grunduddannelsen og kvalifikationsprocessen

Evalueringsprocessen inden for rammerne af det nye grunduddannelsesprogram for anklagere er baseret på, at fuldmægtigene ved anklagemyndigheden selv er ansvarlige for deres eget program, og at læringsmiljøet er

stimulerende, og på uddannelsesinput fra distrikterne selv og den centrale undervisers tilsyn. Kandidaterne vil blive evalueret af en eksaminatorkomité på grundlag af en samtale og en portefølje, som fuldmægtigene selv er ansvarlige for at samle. En del af porteføljen består af en række obligatoriske beviser, mens en anden del kan bestå af elementer efter kandidatens eget valg. For at skabe et stimulerende læringsmiljø skal uddannelsesprogrammet gennemføres i et sikkert miljø og inden for en evalueringskontekst, hvor fuldmægtigen ved anklagemyndigheden kan udvikle sig og udbygge sine talenter. Dette sikres så vidt muligt ved at holde undervisningen og vurderingen så adskilt som muligt og sikre en gennemsigtig og objektiv evaluering. Underviseren kan således fuldt ud at fokusere på arbejdet med at vejlede og udvikle fuldmægtigen ved anklagemyndigheden. Den praktiske underviser og den centrale underviser kommer med input til evalueringen: De skal med nogle måneders mellemrum udfylde en række feedback- og evalueringsformularer til brug i porteføljen og godkende porteføljens indhold. For at sikre et gennemsigtigt og objektivt evalueringssystem bygger det på klare evalueringskriterier, en klar procedure og en så konsekvent pålidelighed blandt bedømmerne som muligt. For at sikre dette skal bedømmerne deltage i uddannelse og vejledes af en specialiseret ekspert fra SSR. Dette højner endvidere evalueringskvaliteten. Desuden sikrer programstrukturen også, at kandidaterne ikke vurderes mere, end hvad der er befordrende for en evaluering ud fra et juridisk perspektiv. Det her beskrevne system — som kombinerer faste evalueringstidspunkter og supplerende evalueringer efter anmodning — imødekommer dette formål. Evalueringssystemet er således kendetegnet ved en fleksibilitet med fokus på fuldmægtigene, hvor det er muligt, og støtter også didaktiske innovationer inden for kompetenceudvikling.

Efter kompetenceevalueringen ved afslutningen af introduktionsperioden gennemføres der en egnethedsprøve og en nøglevidneprøve. Fuldmægtigen tager disse prøver, når han/hun føler sig klar til dem. Disse prøver, input fra hver holdadministrator og evalueringen af porteføljen vil sammen udgøre resultatet af den samlede uddannelse.

Programmet indbefatter ikke prøver af rent juridisk karakter. Dette skyldes, at sådanne prøver ikke stemmer overens med den grundlæggende antagelse, at fuldmægtige ved anklagemyndigheden selv er ansvarlige for deres egen uddannelse, og at besiddelse af tilstrækkelig juridisk viden naturligvis er en væsentlig del heraf. Programmet er opbygget ud fra den antagelse, at fuldmægtige i programmet har den nødvendige juridiske viden — eller vil erhverve den, når de tiltræder den enkelte fuldmægtigperiode. Den evaluerede opnåelse af de endelige kvalifikationsmål omfatter også juridisk viden, som skal påvises i forbindelse med det udførte praktiske arbejde. Det bør derfor understreges, at fuldmægtige ved anklagemyndigheden skal sikre, at deres grad af juridisk viden ikke er en faktor, der hindrer deres fremskridt i programmet som helhed.

■ Sidste opdatering: 11/06/2026

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.